

In een ogenblik

Linda Green bij Boekerij:

*Ik tel tot tien*  
*Haar laatste woorden*  
*In een ogenblik*

Linda Green

# In een ogenblik

Eén moment kan alles voorgoed veranderen



ISBN 978-90-225-9278-6  
ISBN 978-94-023-1648-3 (e-book)  
ISBN 978-90-528-6370-2 (audio)  
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *One Moment*  
Vertaling: Yolande Ligterink  
Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio  
Omslagbeeld: Barbara McKinney / Arcangel Images  
Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

© 2019 Linda Green  
© 2021 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Rohan  
en alle jongens die het lef hebben anders te zijn



# VOOR

## 1

### *Finn*

Ik heet Finn, net als Huckleberry, en er is niets mis met mij. Dat weet ik omdat mijn vader heel veel moeite heeft gedaan om iets te vinden, maar ik scoorde goed bij alle tests. Ik blijf alleen maar raar te zijn, en daar hebben ze nog geen test voor, of als ze die hebben, heeft mijn vader er nog nooit van gehoord.

Mijn achternaam is Rook-Carter en dat klinkt ook raar, omdat het een dubbele naam is (zo noem je het als twee namen aan elkaar worden geplakt). Mam zegt dat ze dat hebben gedaan zodat in mijn naam iets van haar en iets van pap terug te vinden is. Maar nu gaan ze scheiden en maken ze er ruzie over bij wie ik moet gaan wonen, dus ik weet niet wat er dan met mijn naam gaat gebeuren. Misschien ben ik dan van maandag tot en met woensdag Finn Rook, op donderdag en vrijdag Finn Carter en in de weekends, als ik van de een naar de ander ga, Finn Rook-Carter.

Als ik zeg dat mijn vader en moeder ruziemaken, bedoel ik niet dat ze echt vechten, zoals in *Star Wars*, maar dat ze tegen elkaar schreeuwen en dat ze allebei een advocaat hebben, die elkaar brieven schrijven waar ze kwaad van worden. Jayden McGreevy schreef briefjes aan mij toen ik in de vierde klas zat en ik werd daar ook kwaad om, maar mijn moeder is met een van die briefjes naar school gegaan en toen moest hij op het matje

komen en heeft hij me nog een briefje moeten schrijven om te zeggen dat het hem speet, ook al wist ik dat hij dat niet meende.

Mam en pap hebben tegen me gezegd dat die advocaten een heleboel geld kosten. Dat lijkt nogal stom, want als ze het aan Jayden zouden vragen, weet ik zeker dat hij voor een zak Haribo's best brieven zou willen schrijven waar ze boos van worden.

Ik mag geen Haribo's, want daar zit gelatine in en ik en mam zijn vegetariër. Dat snappen de kinderen op school niet, want in snoepjes zie je geen stukjes van dode varkens of koeien, dus ook dat maakt me raar.

Ik hou een lijst bij van dingen die ze raar vinden. Het zijn er een heleboel, maar mensen maken altijd een top tien, dus dit is de top tien van dingen die ze het gekst lijken te vinden:

1. Ik hou niet van voetbal en weet de naam van geen enkele voetballer.
2. Ik eet geen Haribo's.
3. Ik heb rode krullen in plaats van normaal steil en kort bruin haar, zoals de anderen.
4. Ik heb geen mobiele telefoon.
5. Ik speel geen games.
6. Ik ben nog nooit bij McDonald's geweest.
7. Ik hou van tuinieren en mijn held is Alan Titchmarsh.
8. Ik speel ukelele.
9. Ik hou niet van voetbal (dat vinden ze zo gek dat ik het er twee keer bij heb gezet).
10. Ik heb een rugzak met een bij.

Met het laatste bedoel ik niet zo'n geel met zwarte rugzak in de vorm van een bij. Daar heb ik er een heleboel van gehad toen ik klein was – mam kocht elk jaar een nieuwe voor me – maar toen ik tien werd, gaf ze me een grijze rugzak met bijen erop. Ze zei dat dat meer iets was voor grote kinderen. Pap rolde met zijn ogen



toen ze dat zei, maar dat liet hij niet aan haar zien, want ze doen nog steeds aardig tegen elkaar waar ik bij ben, vooral op verjaardagen. Ik heb hem de week daarop mee naar school genomen en de andere kinderen lachten me nog steeds uit, dus ik denk dat pap gelijk had.

Maar dat maakt niet uit. Ik zie het zo: als je dan toch raar bent, kun je maar beter helemaal raar zijn in plaats van dat er nog een klein stukje is dat niet raar is, want ze lachen je toch wel uit.

En als ik in september naar een andere school ga, wordt het nog veel erger. Mam en pap hebben daar ook heel veel ruzie over gemaakt. Pap zei dat ik niet naar de school kon waar de meeste andere kinderen uit mijn klas naartoe gaan, omdat ik 'met huid en haar word verslonden op een middelbare school in Halifax'. Hij zei dat niet waar ik bij was, maar bij een van de ruzies die ik heb afgeluisterd. Ze dachten dat ik in mijn slaapkamer ukelele zat te spelen, en dat was ook zo, maar ik moest plassen en toen hoorde ik ze ruziemaken in de keuken (keukens zijn echt heel slecht om in het geheim ruzie in te maken, want ze hebben geen deur en ik snap niet waarom ze dat niet doorhebben). Toen pap zei dat ik 'met huid en haar verslonden' zou worden, kreeg mam een hele rare stem. Eerst dacht ik dat dat kwam omdat ze vegetariër is en het niet goed vindt dat er iemand wordt opgegeten, maar toen zei ze dat het soms leek alsof hij zich ervoor schaamde dat ik zijn zoon ben, en hij zei dat hij zich niet schaamde, maar dat hij gewoon realistisch was, omdat ik altijd een buitenbeentje zou zijn, en zij zei dat ze me daarom thuis les wilde geven, en hij lachte een beetje snuivend en zei dat ik naar een goede school moest en dat halfbakken lessen bij haar aan de keukentafel niet goed genoeg waren, en toen ging ze huilen en kon ik niets meer horen, dus ging ik maar weer 'You Are My Sunshine' spelen op mijn ukelele.

Een paar weken later moest ik op een zaterdagochtend ukelele en piano spelen bij een andere, ouderwets uitzijnde school bij Ilkley en niet lang daarna riepen mam en pap me bij zich en ver-

telden ze dat ik in september naar die school ging. Mam lachte en knikte veel, maar ze zei niets, dus ik denk dat het paps idee was. Ze zei dat ik niemand moest vertellen hoe de school heette, want niet iedereen kon het zich veroorloven om naar zo'n school te gaan en ze snapten misschien niet wat een muziekbeurs was.

Ik vertelde het wel aan Lottie, mijn beste vriendin op school, nou, mijn enige vriendin eigenlijk, en zij googelde de school en zei dat de echte reden waarom ik het geheim moest houden was dat het een privéschool was voor bekakte jongens, zoals de zoons van conservatieve parlementsleden. Zij weet dat soort dingen omdat haar moeder raadslid is voor de Labourpartij en een keer naast Jeremy Corbyn heeft gezeten in een gaarkeuken voor daklozen (haar moeder had de soep gemaakt en Jeremy Corbyn was op bezoek. Ik vond het niet goed dat Jeremy Corbyn de soep had opgegeten die ze voor de daklozen had gemaakt, maar dat zei ik niet tegen Lottie).

‘Finn, wil je me even komen helpen met de muffins?’

Mam roept me naar beneden. Ze denkt dat het leuk is om samen te bakken als ik thuis ben van school. Om eerlijk te zijn is zo'n beetje alles leuk vergeleken met school, en als ik dan geen huiswerk hoeft te maken, vind ik het niet erg.

Als ik beneden kom, zie ik dat de ingrediënten al op de keukentafel staan. Zoals altijd maken we muffins met abrikozen, sinaasappel en zemelen. Dat is nog iets raars aan mij. Als er op school taarten moeten worden gebakken voor een goed doel, zien die van mij er niet uit zoals die van de andere kinderen. Die van mij hebben een soort oranjebruine kleur in plaats van chocoladebruin, en er zit geen glazuur of glitterstrooisel op. Ik denk dat de andere kinderen ze daarom nooit kopen. Die van mij zijn aan het eind altijd over. Soms koopt mijn lerares er een, waarschijnlijk omdat ze medelijden met me heeft, en soms nemen we ze aan het eind van de dag zelfs mee naar huis om te voorkomen dat ze worden weggegooid.

Mam glimlacht. ‘Oké, ben jij weer het honingmonster?’ Ze doet een schort over mijn hoofd. Soms praat ze tegen me alsof ik nog negen ben. Ik geloof niet dat ze dat in de gaten heeft.

‘Ja.’ Ik glimlach terug als ze me de honingpot aangeeft.

We hebben deze muffins zo vaak gemaakt dat we precies weten wat we moeten doen, zonder naar het recept te kijken of zo. Ik weeg alle ingrediënten af, want mam doet het altijd op de gok, en dat vind ik niets.

‘Hoe was het vandaag op school?’ vraagt mam als ik het meel in de kom gooi.

‘Oké,’ zeg ik. Ik ben erachter dat dit het beste antwoord is op die vraag. ‘Oké’ wil zeggen dat ik het niet leuk vond, maar ook niet ben geslagen of zo.

‘Wat lezen jullie op dit moment in de klas?’ Mam strijkt een lange rode krul achter haar oor.

‘Niets. We oefenen alleen nog maar voor het examen Engels,’ zeg ik.

‘Wat, de hele tijd?’

‘Ja. Behalve als we het wiskunde-examen oefenen.’

Mam schudt haar hoofd en haar lippen vertrekken. Ze is tegen toelatingsexamens. In het begin van het zesde jaar zei ze dat ik ze niet hoefde te maken, maar ik wist dat ik dan de enige zou zijn en ik word het wel eens zat om de hele tijd anders dan alle anderen te zijn. Daarom heb ik gezegd dat ik ze wel wilde doen.

Mam laat mij de eieren breken boven de schaal. Ik maak er kippengeluiden bij. Dat maakt mam altijd aan het lachen, en daarom doe ik het. Zij begint ook te tokken en danst met flapperende ellebogen door de keuken. Ik vind het leuk als ze zo doet. Dat deed ze vroeger veel vaker dan tegenwoordig. Ik doe ook de grappige kippendans. We lachen zo hard dat we paps sleutel in de voordeur niet horen. We merken pas dat hij thuis is als hij in de keuken met een opgetrokken wenkbrauw en een half glimlachje op zijn gezicht naar ons staat te kijken.

‘Hallo, wat is dit allemaal?’ Hij gaat met zijn hand door mijn haar (dat doet iedereen, krullen lijken als een magneet te werken op de handen van andere mensen). Hij kijkt naar mij. Hij kijkt niet echt naar mam als hij iets zegt, ook niet als hij het tegen haar heeft.

‘We doen de kippendans,’ zeg ik.

‘Is daar een bijzondere reden voor?’

‘Omdat het grappig is,’ zeg ik.

Mam en ik dansen nog even door. Pap kijkt alsof hij zich een beetje buitengesloten voelt. Hij doet nooit mee als we gaan bakken, maar wat we hebben gemaakt eet hij altijd op en toen ik klein was, nam hij mijn muffins of koekjes mee naar het werk en dan maakte hij er foto’s van voordat hij ze opat en liet die zien als hij thuiskwam. Ik kan me niet herinneren wanneer hij dat voor het laatst heeft gedaan.

‘Oké. En heb je je huiswerk al af of doe je dat later?’

Mam houdt op met dansen en kijkt hem strak aan. Het is alsof iemand een grote speld in onze blije bubbel heeft geprikt en hem heeft laten knappen.

‘We hebben gewoon een beetje lol, Martin. Als dat nog mag.’

‘Natuurlijk wel.’

‘Mooi. Verpest het dan niet door over huiswerk te beginnen zodra je binnen bent. Het is net alsof je niet wilt dat hij lol heeft als jij er niet bij bent.’

Ze praten weer eens over me alsof ik er niet bij ben. Ik weet niet of ik echt onzichtbaar ben geworden of dat ze denken dat ik opeens doof word als ze ruziemaken.

‘Je weet dat dat niet waar is.’

‘Waarom begin je dan over het huiswerk? Hij staat op school al genoeg onder druk door die stomme toelatingsexamens, daar hoeven we hier niet nog een schepje bovenop te doen.’

Ik veeg mijn handen af aan mijn schort, hoewel ze niet echt vies zijn. Dan hoest ik om hen eraan te herinneren dat ik er nog

ben. Ze kijken allebei naar mij en dan naar hun voeten.

‘Goed, nou, dan laat ik jullie verder maar met rust,’ zegt pap, en hij trekt een gemaakte glimlach. Even denk ik dat hij weer met zijn hand door mijn haar zal gaan, dus ik doe een stap naar voren en pak de pollepel. Pap gaat de keuken uit zonder nog iets te zeggen.

‘Hij vroeg niet eens of hij er straks ook een mag,’ zeg ik.

‘Nee,’ zegt mam, ‘inderdaad.’

We gaan weer aan het werk, maar de kippendans of lachen is er niet meer bij. Wanneer we de muffins in de oven zetten, blijf ik er even naar staan kijken. Ik vraag me af of al dat geruzie de lucht en de lol eruit hebben geslagen en of ze minder goed zullen smaken dan anders. Maar als ze zijn afgekoeld, brengt mam er een naar mijn kamer en kom ik erachter dat hij precies zo smaakt als altijd. Dat stelt me een beetje gerust.

Die nacht lig ik in bed te luisteren naar hun geruzie. Ik hoor niet wat ze zeggen, alleen dat hun stemmen heel scherp klinken. Ze hebben niet altijd zulke scherpe stemmen gehad. Vroeger hoorde ik sprankelende stemmen en tinkelend gelach. Ik weet niet waar die zijn gebleven. Soms heb ik zin om het huis te doorzoeken voor het geval ze ze ergens in een kastje hebben laten liggen en niet meer weten waar ze zijn. Ik wou dat ik ze weer kon vinden en terug kon geven, zodat ik niet meer naar die scherpe stemmen hoef te luisteren.

Zo was het vroeger nooit. Toen ik klein was, gingen we samen wandelen en als pap dan grappen maakte, kreunde mam, maar glimlachte ze tegelijkertijd, en dan bleven we staan om naar de bloemen te kijken en verzamelde ik bladeren en andere dingen. En als we thuiskwamen, hielp mam me er een collage van te maken en dan zei pap er aardige dingen over en lachte iedereen en was er helemaal niets scherps. Ik kan me niet goed herinneren wanneer dat is veranderd en meer als nu is geworden, en nu is het heel vaak zoals nu en dat vind ik helemaal niet leuk.

Ik draai me om in bed en beuk met mijn hoofd op het kussen. De scherpe stemmen zijn opgehouden; ze zijn overgegaan op de scherpe stilte. Soms is de stilte erger, want wat ze ook denken, je kunt het nog steeds horen. En wat ik het liefste wil, is dat ze ophouden met ruziemaken en zwijgen en zorgen dat het wordt zoals het vroeger was, toen het gelach van mam door het huis tinkelde en haar gezang klonk in de kamer waar ze toevallig was. Ik kan me nog herinneren hoe erg ik giechelde als ik als klein kind 's morgens tussen mam en pap in bed kroop en ze me begonnen te kietelen. Ik kan helemaal niet tegen kietelen, net als pap. Ik en mam kietelden hem altijd om hem te laten lachen. Ik wil dat we weer een familie worden die blije geluiden maakt, maar ik weet niet hoe ik dat voor elkaar moet krijgen. Ik weet hoe ik muffins met abrikozen, sinaasappel en zemelen moet maken en hoe ik ukelele moet spelen en dat soort stomme dingen, maar het enige wat ik echt wil, kan ik niet.

Ik loop het speelplein op. Niemand rent naar me toe om hallo te zeggen, maar er rent ook niemand naar me toe om me uit te schelden of tegen mijn schenen te schoppen, dus de dag begint oké. Mam staat bij het schoolhek met een vreemde uitdrukking op haar gezicht, precies zoals ze naar onze kat Atticus keek wanneer we hem achterlieten bij de kattenopvang voordat we op vakantie gingen. Ik weet niet waarom; ik bedoel, als ze terugkomt loop ik niet te mauwen en ben ik niet heel mager omdat ik al een week niet heb gegeten. Ik zie haar zelfs over tien minuten weer, want ze komt naar de weekviering. Die hebben we elke vrijdagmorgen en de ouders mogen ook komen. Mam komt heel vaak, omdat ze eigen baas is en de mensen zo vroeg op de vrijdagmorgen meestal geen afspraak maken. Ze is homeopaat en geeft aromatherapie, wat betekent dat ze mensen beter maakt zonder dat ze medicijnen hoeven te nemen of naar het ziekenhuis hoeven. Ik mag er niet over praten, want sommige mensen geloven er niet

in. Ik vraag me af of ze zoiets is als God. Wij geloven niet in God, maar ik moet toch over hem zingen bij de viering en we hebben nog nooit gezongen over een homeopaat. Dat lijkt niet eerlijk.

Mam is het niet eens met sommige dingen in de weekviering, zoals toen Olivia Worthington een certificaat kreeg omdat ze in de paasvakantie was gaan duiken op de Malediven, en ze vindt het ook niet leuk dat ze bij het begin 'Simply the Best' van Tina Turner draaien, want ze zegt dat het er niet om gaat dat iemand beter is dan alle anderen (ze heeft er een e-mail over gestuurd naar mevrouw Ratcliffe, waarin ze 'Proud' van Heather Small voorstelde, maar ze heeft nooit antwoord gekregen).

Hoe dan ook, mam zei dat ze deze weekviering voor geen goud wilde missen, omdat ik ukelele ga spelen. Ik heb vorige week met glans het derde muziekdiploma gehaald en mam heeft dat aan mevrouw Kerrigan, mijn onderwijzeres, verteld en gezegd dat ik bij de weekviering zou kunnen spelen om 'anderen te inspireren'. Ik geloof niet dat mevrouw Kerrigan naar een school als die van ons is geweest, anders had ze geweten dat geen van de andere kinderen ook maar een beetje geïnspireerd zal raken als ik ukelele speel. Maar ik vond het onbeleefd om dat te zeggen, en daarom heb ik mijn ukelele over mijn schouder en ben ik een beetje miselijk.

Ik wou dat ik iemand had om mee te praten, maar Lottie komt altijd pas vlak voordat de bel gaat, en soms zelfs heel wat seconden daarna. Zij heeft altijd alleen een moeder gehad, en Lotties moeder, Rachel, is ook nog wijkverpleegkundige, lid van de gemeenteraad van Calderdale en vrijwilliger bij de gaarkeuken. Volgens Lottie is ze daarom altijd te laat, heeft ze altijd haast en krijgen ze thuis smerig eten. Lottie lijkt het niet erg te vinden, maar ik zou dat wel doen. Ik hou er niet van om te laat te komen. En ik hou van alles wat mam kookt. Ik hoop dat mam na de scheiding niet ook zo wordt. Ik kijk naar haar. Ze staat nog steeds in haar eentje bij het hek. Het lijkt altijd alsof de andere moeders

gesprekken hebben waar zij de woorden niet van kent. Ze ziet er ook niet uit zoals de andere moeders. Dat komt niet alleen door haar rode haar, maar een beetje door alles, tot aan de verkeerde schoenen toe (mam draagt nooit schoenen, maar het hele jaar door laarzen, zelfs in de zomer). Ik vraag me vaak af of ik daarom niet ben zoals de andere jongens, omdat mijn moeder ook niet is zoals de andere moeders, maar misschien werkt het niet zo. En al werkt het wel zo, dan ben ik er niet boos om. Ze kan het waarschijnlijk net zomin helpen als ik. Ik zie haar achter de andere moeders aan de school in lopen. Ze draagt haar favoriete groene vest en ik herinner me hoe lekker zacht dat is.

Juffrouw Dye rinkelt met de bel en we gaan allemaal in de rij staan. Ik probeer als laatste aan te sluiten – op die manier is er maar één jongen die me kan pesten in plaats van twee – maar dat lukt vandaag niet omdat Ryan Dangerfield te laat is en dus achter me komt staan.

‘Rooie biet,’ zeg hij in mijn linkeroor. Hij zegt het zo hard dat de jongens in de buurt het kunnen horen, maar zo zacht dat onze onderwijzeres, mevrouw Kerrigan, er niets van meekrijgt.

Lewis R (iedereen noemt hem Lewis R omdat er ook een Lewis B is, dus het maakt deel uit van zijn naam) begint te lachen en zegt: ‘Raak die luciferkop niet aan, anders vlieg je nog in brand.’ Ze lachen nog harder. Mevrouw Kerrigan glimlacht alsof ze denkt dat we lol hebben met zijn allen. Misschien was het anders toen zij naar school ging. Misschien waren de kinderen toen aardig tegen elkaar en denkt ze daarom altijd dat ze aardig zijn terwijl dat niet zo is.

Lottie rent naar het eind van de meisjesrij als we naar binnen lopen. Lottie ziet er niet uit als de andere meisjes, want zij heeft kort haar en alle andere meisjes hebben lang steil haar, alsof het een wet is voor meisjes of zoiets. Lottie noemt haar kapsel een elfenkapsel, maar ik heb nog nooit een elf gezien, dus ik zou het niet weten.



Het is wel gek, want iedereen zegt dat ik eruitzie als een meisje en dat Lottie eruitziet als een jongen, dus misschien kunnen we beter van hoofd wisselen. Ik denk dat ik en Lottie daarom vrienden zijn, omdat we allebei het verkeerde haar hebben. Nou ja, zij heeft het verkeerde haar, ik heb alles verkeerd. Ik wist niet dat ik de verkeerde broek had tot we ons na de gymles aan het omkleeden waren en Ibrahim per ongeluk die van mij pakte en de andere jongens het etiket liet zien. Ze begonnen allemaal te lachen omdat hij uit de verkeerde winkel kwam, maar ze zeiden er niet bij wat de goede winkel was, dus ik heb niet de moeite genomen het aan mam te vertellen. Trouwens, ik wist dat ze toch geen broek in de juiste winkel zou gaan kopen als die gebruikmaakte van kinderarbeid of geen belasting betaalde. Een broek kopen blijkt heel lastig te zijn.

Ik ga naast Lottie zitten. ‘Hoi, Finn,’ zegt ze, ‘wil je mijn petitie tekenen?’ Lottie maakt overal petities voor. Ze gaat ook met haar moeder mee naar demonstraties. Ze zegt dat ze later misschien demonstrant wil worden, maar ik wist niet eens dat dat een beroep was.

Ik teken de petitie zonder te kijken waar die over gaat. Als je maar één vriend hebt, heeft het geen zin ernaar te vragen, want je gaat toch wel tekenen. Lottie zegt iets over vrienden van de dassen en ik lach tegen haar. Ik heb nu alle vrienden nodig die ik kan krijgen, al zijn het dassen.

Als we naar de aula gaan voor de weekviering zit mam op een van de banken achterin. Ze glimlacht even, en dat maakt me nog zenuwachtiger dan ik al ben. Ze denkt dat dit een van die ‘momenten van trots’ wordt. Ze heeft geen idee.

Ik zit daar met mijn ukelele op schoot, zonder echt te luisteren naar het hoofd van de school, mevrouw Ratcliffe, tot ze mijn naam noemt. Ik kijk op en ze heeft mijn diploma in de hand en glimlacht tegen me. Ik sta op, wring me langs de benen van de andere kinderen in mijn rij en loop naar voren. Mevrouw Ratclif-

fe schudt me de hand en geeft me mijn diploma, en de mensen klappen, mam harder dan alle anderen. Ik rits de koffer van mijn ukelele open terwijl mevrouw Ratcliffe vertelt dat ik voor ze ga spelen. Mijn ukelele is geel en heeft een grote smiley op de voorkant. Mam heeft hem voor me gekocht toen ik 'You Are My Sunshine' leerde spelen. Ik zie dat sommige kinderen erom lachen. Mevrouw Ratcliffe vraagt of ik mijn examenstuk wil spelen en iedereen wil vertellen hoe het heet. Ik verstijf even en hoop wanhopig dat het brandalarm zal afgaan en me zal redden, maar het blijft stil. Mevrouw Ratcliffe staat nog steeds glimlachend te wachten. Ik mompel: "Fanlight Fanny" van George Formby.' Het enige wat ik hoor is het gelach van de jongens van mijn klas. Een massieve golf van gelach, die steeds hoger wordt, tot hij over me heen slaat. Ik voel de tranen opkomen en ik wil niet dat dit erger wordt dan het al is, dus ik doe het enige wat ik kan bedenken. Ik begin te spelen. Hoewel ik George Formby op dat moment echt haat.

# VOOR

## 2

### *Kaz*

Ik zit in de bus naast een snotterende man. Het is begin mei, maar het is zo warm dat het wel juli lijkt. De mensen dragen hemdjes zonder mouwen en hebben blote benen, en ik kom precies terecht naast de enige persoon in Halifax die verkouden is.

Het is mijn eigen schuld; ik had moeten gaan lopen, maar dit is mijn vaste traktatie op vrijdag; met de bus naar huis. Niet dat dit het begin is van een vrij weekend; ik moet morgen om zeven uur weer beginnen. Maar soms is het gewoon leuk om te doen alsof er een eind komt aan mijn werkweek, net als bij andere mensen.

Ik zoek in mijn tas naar een zakdoekje om aan de snotterende man te geven, maar ik heb alleen een opgerold stukje pleepapier dat eruitziet alsof het al weken in mijn tas zit. Hij haalt zijn neus weer op. Het klinkt alsof een kind heel irritant het laatste beetje van zijn milkshake opzuigt door een rietje.

‘Gebruik je mouw als je wilt, joh. Ik zit er niet mee,’ zeg ik.

Hij kijkt me aan, zegt niets terug en gaat weer uit het raam zitten kijken.

‘Je moet het zelf weten.’ Ik ben blij dat ik nog maar drie haltes mee hoef. Ik zou hem op zijn nummer kunnen zetten door mijn Crocs uit te doen, maar ik denk dat ze vastplakken door de hitte. Het zijn geen echte Crocs, maar van die namaakdingen van de

markt. Gele. Dat vrolijkt de boel een beetje op, zeg ik op het werk tegen Bridget als ik zie dat ze ernaar kijkt. Zij beweert dat personeel in de horeca de echte, dichte Crocs voor op het werk moet dragen. Ik zei dat ik dat met alle liefde wilde doen als zij ze voor me koopt. Ze is nogal vol van zichzelf. Noemt zichzelf een ondernemer omdat ze één armzalig cafetaria heeft. Het heet Teapots and Teacakes, maar het is niet meer dan een goedkope eettent.

De man haalt nog een keer heftig zijn neus op als ik op het belletje druk. Ik haal het pleepapier uit mijn tas en leg het op zijn schoot als ik opsta. ‘Doe de volgende stakker die naast je gaat zitten een lol en gebruik het,’ zeg ik.

Hij negeert me. De bus komt tot stilstand en de deur gaat sissend open.

‘Bedankt, schat,’ roep ik naar de chauffeur.

Mijn voeten piepen in mijn Crocs als ik op de stoep stap. Er zijn nog een paar nablijvers onderweg van school naar huis. Toen ik die leeftijd had, liet ik de terugweg vier keer zo lang duren als zou moeten. Alles om maar niet naar huis te hoeven. En toen onze Terry naar school ging, had ik een goed excuus, omdat ik op weg naar huis met hem naar het park kon. Ik heb hem uren geduwd op de schommel. Hij hield van schommels. Maar de draaimolen vond hij vreselijk. Vooral als er een ander kind bij kwam dat heel hard wilde.

Ik sla de hoek om. Onze flat is de eerste die je ziet. Het is geen groot gebouw, maar drie verdiepingen, en wij zitten beneden, dus het voelt niet echt alsof je in een flat woont. Als Joe van boven zijn muziek niet hard heeft staan en de buurkinderen geen herrie maken, tenminste.

Voordat ik mijn sleutel in het slot steek, roffel ik het speciale klopje op de deur, zodat Terry weet dat ik het ben. Het is al even geleden dat hij beweerde dat M15 sleutels van onze flat heeft, maar dat betekent niet dat hij zich er geen zorgen meer over maakt.

‘Hoi, ik ben het.’ Ik laat mijn tas op de vloer vallen. Ik hoor de

tv in de woonkamer, en dat betekent dat Terry in elk geval uit bed is. Ik ga naar binnen. Hij ligt op de bank en zijn belachelijk lange benen steken over de armleuning.

‘Hoi.’ Hij kijkt niet eens op. Hij kijkt naar een video van *Stars in Their Eyes*. ‘Dat is Freddie Mercury.’

Ik knik en kijk glimlachend naar een te zware kerel van in de veertig, die over het podium beent in een wit hemd, een te strakke broek en met een plaksnor.

‘Echt niet,’ zeg ik. ‘Hij lijkt er totaal niet op, en hij klinkt ook niet hetzelfde.’

Terry zegt niets en blijft gewoon liggen kijken. Hij heeft deze video natuurlijk eerder gezien. Vaker dan ik wil weten. In wat hij de Matthew Kelly-jaren noemt heeft hij zo’n beetje elke aflevering van *Stars in Their Eyes* opgenomen. De presentators die het van hem overnamen heeft hij nooit iets gevonden en hij wil nog steeds niets zien van Davina McCall of een van de andere presentators die na hem kwamen. Ze kunnen niet tippen aan Matthew, zegt hij altijd.

‘Wil je thee?’ vraag ik. Hij knikt, nog steeds zonder op te kijken. Ik ga naar de keuken. Er staan een omgekeerde mok en een schaalje op het afdruiprek, dus hij heeft ontbeten. Waarschijnlijk is hij nog voor de lunch naar *Stars in Their Eyes* gaan kijken, want er is geen bewijs dat hij daarna nog iets heeft gegeten.

Ik zet water op en duw een paar boterhammen in de broodrooster. Ik maak me zorgen om hem. Hoe moet het met hem als ik niet meer voor hem kan zorgen? Met zijn eenenvijftig jaar is hij nog steeds mijn kleine broertje. Dat vind ik niet erg, helemaal niet. Maar het zet me wel aan het denken over de Terry’s van deze wereld die geen familie hebben om alles in goede banen te leiden.

Ik maak een blik bonen open, doe de helft in een pan en zet de rest weer in de koelkast. Dan smeer ik boter op het geroosterde brood en schep de bonen erbovenop. Het is misschien niet het

verfijndste maal op de wereld, maar wel een van Terry's favorieten.

'Kijk eens,' zeg ik als ik ermee de woonkamer in kom. Terry steekt zijn hand uit voor een mok thee.

'Je zult van je gat moeten komen en rechtop moeten gaan zitten,' zeg ik. 'Ik heb iets te eten voor je gemaakt.'

Eindelijk kijkt Terry op. Er trekt een lach over zijn gezicht. Terry's gezicht lijkt nors in de neutrale stand, maar hij maakt dat goed met een lach die het hele land zou kunnen verlichten.

'Dank je, zus.' Hij gaat rechtop zitten en pakt het bord van me aan. 'Je bent een engel. Straks komt Madonna.'

Ik zet zijn mok thee op de vloer en laat me naast hem op de bank vallen. Pas dan zie ik de envelop die tussen de kussens omhoogsteekt.

'Wat is dat?' vraag ik.

'Die is vanmorgen gekomen,' antwoordt Terry.

'Heb je hem opengemaakt?'

Hij schudt zijn hoofd en Madonna zingt de eerste noten van 'Into the Groove'.

'Moet ik het doen?'

Hij haalt zijn schouders op. We weten allebei wat erin staat, we hebben er lang genoeg op gewacht. Maar nu hij er is, willen we hem geen van beiden openmaken.

Ik pak de envelop. Ze is goed, die Madonna. Ze veegt in elk geval de vloer aan met Freddie Mercury. Ik scheur de envelop open en haal de brief eruit.

Bovenaan staat: 'Beoordeling arbeidsvermogen.'

De brief begint met een hele uitleg over wat dat is, alsof we stom zijn en dat niet meer weten. En onderaan de bladzijde staat het kopje 'Uitslag'. Daaronder staat: 'Ons oordeel luidt dat u wellicht een ziekte, gezondheidsprobleem of handicap hebt, maar in staat bent enig werk te verrichten. We beseffen dat dit wellicht niet het soort werk is dat u eerder hebt gedaan. We kunnen sa-

men met u kijken wat voor werk u kunt doen, gelet op uw ziekte, gezondheidsproblemen of handicap.’

Ik schud mijn hoofd en adem uit. Hier was ik al bang voor, ook al had ik niet gedacht dat het echt zou gebeuren.

De vrouw die Madonna zingt is klaar en krijgt een flink applaus van het publiek.

‘Wat staat erin?’ Terry kijkt me aan.

‘Ze zeggen dat je kunt werken,’ antwoord ik.

‘Wat een gelul,’ zegt Terry.

‘Ja, ik weet het.’

‘Ze hebben helemaal niet geluisterd, hè? Die man die me al die vragen stelde. Ik heb hem verteld wat er is gebeurd toen ik heb geprobeerd te werken, maar hij luisterde verdomme niet eens.’

Er is niets wat ik kan zeggen, want hij heeft gelijk. Ze hebben totaal niet in aanmerking genomen wat Terry heeft gezegd. In hun ogen is hij een akelige profiteur en het enige wat ze interesseert, is hem zijn uitkering afnemen. Het kan ze geen donderschelen wat dat met hem zal doen. Waarom zouden ze ook? Zij hoeven de scherven niet op te rapen. Dat laten ze aan mij over.

‘Ik zal bellen en zeggen dat er een fout is gemaakt,’ zeg ik. ‘Ik heb over zulke gevallen gehoord op de radio. Dan kopiëren ze punten uit een beoordeling en zetten die gewoon in de volgende brief. Misschien is dat hier ook gebeurd.’

Terry knikt. Ik geloof niet dat hij er meer vertrouwen in heeft dan ik, maar ik moet het proberen. Ik moet mijn uiterste best doen om dit recht te zetten. Want ik weet precies waar het op uitdraait als ze Terry dwingen te gaan werken. Ik wil niet dat hij weer in een psychiatrische kliniek terecht komt.

Ik neem de brief mee naar de keuken en doe de deur dicht, zodat ze niet die verdomde Tina Turner op de achtergrond zullen horen.

Ik draai het nummer dat boven aan de brief staat. Het is niet het gewone nummer van het arbeidsbureau in Halifax, want daar

is kennelijk niemand in staat de telefoon op te nemen. Het is een van die 0345-nummers waarbij je geen idee hebt wie je belt en degene die opneemt waarschijnlijk zijn hele leven nog nooit in Halifax is geweest. Als ik verbinding krijg, klinkt er een opname van een bekakt mens dat me vertelt dat ze me een paar keuzemogelijkheden gaat bieden. Er is er geen voor 'ik wil die idioot van een beoordelaar de nek omdraaien', dus ik druk op de knop voor 'iets anders'. Dan vraagt ze waar ik voor bel. Ik zeg: 'Jullie hebben een fout gemaakt bij de beoordeling van mijn broer en daar wil ik iemand over spreken.'

Ze zegt: 'Het spijt me, ik begrijp niet wat u zegt, kies alstublieft een van de volgende opties.'

Geen van de opties is wat ik wil. Ik kies er toch maar een en weer wordt me gevraagd waar ik voor bel.

'Rabarberrabarberrabarber,' zeg ik. Dat lijkt te werken, want ik ga door naar de volgende keuze, dus ik zeg weer 'rabarberrabarberrabarber'. Dat blijf ik zeggen, terwijl ik er niet aan probeer te denken hoeveel beltegoed me dit kost, tot er aan de andere kant een telefoon overgaat en er een echte vrouw opneemt, niet zo bekakt als de opgenomen stem, maar het scheelt niet veel. Ik zit net het liedje van *Roobarb and Custard*, het kinderprogramma dat Richard Briers vroeger deed, te zingen, maar ze is waarschijnlijk te jong om het te herkennen, dus ik doe geen moeite het uit te leggen.

'Hallo, ik bel over m'n broer. Zijn naam is Terry Allen. Hij heeft een brief gekregen over de beoordeling van zijn arbeidsvermogen, en ik denk dat er een fout is gemaakt.'

'Ik ben bang dat ik niet met u kan praten over de beoordeling van een ander. U zult meneer Allen moeten vragen zelf te bellen als hij een vraag heeft.'

'Ja nou, hij heeft schizofrenie, snap je. Daarom krijgt hij een uitkering. En als hij gestrest raakt, kan dat leiden tot een psychose, dus het laatste wat hij kan doen, is jullie bellen en twintig keer